

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2015/413,**11. märts 2015,****millega hõlbustatakse piiriülest teabevahetust liiklusohutusnõuete rikkumise kohta****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 91 lõike 1 punkti c,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Liiklusohutuse parandamine on liidu transpordipoliitika peamine eesmärk. Liit järgib liiklusohutuse parandamise poliitikat, mille eesmärk on vähendada liikluses hukkunute ja vigastatute arvu ning varalist kahju. Selle poliitika oluline komponent on karistuste järjepidev täitmine liidus toime pandud liiklusalaste õigusrikkumiste eest, mis kahjustavad olulisel määral liiklusohutust.
- (2) Vaatamata praegustele võimalustele, mida pakuvad nõukogu otsused 2008/615/JSK ⁽³⁾ ja 2008/616/JSK ⁽⁴⁾ (edaspidi „Prümi otsused“), jäävad teatavate liiklusalaste õigusrikkumiste eest määratud rahalised karistused sageli jõustamata vajaliku menetluskorra puudumise tõttu, kui õigusrikkumine on pandud toime muus kui õigusrikkumise toimumise liikmesriigis registreeritud sõidukiga. Käesoleva direktiiviga püütakse tagada, et ka sellistel juhtudel oleks tagatud liiklusohutusnõuete rikkumiste uurimise tõhusus.
- (3) Komisjon rõhutas oma 20. juuli 2010. aasta teatises „Euroopa kui liiklusohutusala: poliitikasuunised liiklusohutuse valdkonnas aastateks 2011–2020“, et liikluseeskirjade jõustamine jääb üheks põhiteguriks, millega luuakse tingimused vigastuste ja surmajuhtumite arvu oluliseks vähendamiseks. Nõukogu kutsus oma 2. detsembri 2010. aasta järelustes liiklusohutuse kohta üles kaaluma ka liikluseeskirjade veelgi rangemat jõustamist liikmesriikide poolt ja vajaduse korral liidu tasandil. Nõukogu palus komisjonil uurida, kas vajaduse korral saaks liikluseeskirju liidu tasandil ühtlustada ja võtta vastu täiendavad meetmed liiklusalaste õigusrikkumistega seotud piiriülese jõustamise hõlbustamiseks, eelkõige raskete liiklusõnnetuste korral.
- (4) 19. märtsil 2008 võttis komisjon vastu ettepaneku Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, millega Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 71 lõike 1 punkti c (nüüd Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikkel 91) alusel hõlbustatakse karistuste piiriülest jõustamist liiklusohutuse valdkonnas. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/82/EL ⁽⁵⁾ võeti siiski vastu ELi toimimise lepingu artikli 87 lõike 2 alusel. Euroopa Kohtu 6. mai 2014. aasta otsusega kohtuasjas C-43/12 ⁽⁶⁾ tühistati direktiiv 2011/82/EL põhjendusega, et direktiivi ei saa õiguspäraselt vastu võtta artikli 87 lõike 2 alusel. Kohtuotsuse kohaselt on

⁽¹⁾ ELT C 12, 15.1.2015, lk 115.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 11. veebruari 2015. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 2. märtsi 2015. aasta otsus.

⁽³⁾ Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 1).

⁽⁴⁾ Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/616/JSK, millega rakendatakse otsust 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 12).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/82/EL, millega hõlbustatakse piiriülest teabevahetust liiklusohutusnõuete rikkumise kohta (ELT L 288, 5.11.2011, lk 1).

⁽⁶⁾ Kohtuotsus kohtuasjas C-43/12, Euroopa Komisjon vs. Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu, EU:C:2014:298.

direktiivi 2011/82/EL tagajärjed kehtivad seni, kuni mõistliku aja jooksul, mis ei ületa 12 kuud alates kohtuotsuse väljakuulutamisest, jõustub uus, Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 91 lõike 1 punkti c alusel vastu võetud direktiiv. Seega tuleks uus direktiiv võtta vastu kõnealuse artikli alusel.

- (5) Ergutada tuleks ka kontrollimeetmete suuremat ühtlustamist liikmesriikide vahel ning komisjon peaks sellega seoses uurima, kas on vaja koostada liiklusohutuse automaatse kontrolli seadmete ühtsed standardid.
- (6) Tuleks suurendada liidu kodanike teadlikkust eri liikmesriikides kehtivatest liiklusohutuse eeskirjadest ning käesoleva direktiivi rakendamisest, eelkõige sobivate meetmete abil, millega tagatakse piisava teabe andmine selle kohta, millised on liiklusohutuse eeskirjade rikkumise tagajärjed liikmesriigis, mis ei ole registreerimiskohaks olev liikmesriik.
- (7) Selleks et parandada liiklusohutust kõikjal liidus ja tagada juhtide, nimelt residendist ja mitteresidendist õigusrikkujate võrdne kohtlemine, tuleks hõlbustada karistuste täitmist olenemata sellest, millises liikmesriigis sõiduk on registreeritud. Sel eesmärgil tuleks kasutada piiriülese teabevahetuse süsteemi, mis hõlmab teatud kindlaksmääratud liiklusohutusnõuete rikkumisi, olenemata sellest, kas kõnealuses liikmesriigis karistatakse selliseid õigusrikkumisi kriminaal- või halduskorras, ning võimaldada õigusrikkumise toimumise liikmesriigile juurdepääs sõidukite riiklikele registreerimisandmetele liikmesriigis, kus sõiduk on registreeritud.
- (8) Tõhusam piiriülene juurdepääs sõidukite riiklikele registreerimisandmetele, mis peaks lihtsustama isikute tuvastamist, keda kahtlustatakse liiklusohutusnõuete rikkumises, võib mõjuda tõkestavalt ja ajendada käituma ettevaatlikumalt juhti, kes sõidab sõidukiga, mis on registreeritud muus liikmesriigis kui see, milles ta paneb toime õigusrikkumise, ja hoidma sellega ära liiklussurmasid.
- (9) Käesoleva direktiiviga hõlmatud liiklusohutusnõuete rikkumisi ei käsitle liikmesriigid ühtviisi. Mõnes liikmesriigis klassifitseeritakse sellised rikkumised siseriikliku õiguse alusel haldusrikkumisteks, teistes kuritegudeks. Käesolevat direktiivi kohaldatakse vaatamata sellele, kuidas siseriikliku õiguse alusel neid õigusrikkumisi kvalifitseeritakse.
- (10) Liikmesriigid peaksid tagama üksteisele juurdepääsuõiguse oma sõidukite registreerimisandmetele, et parandada teabevahetust ja kiirendada kehtivaid menetlusi. Sel eesmärgil tuleks käesolevasse direktiivi võimaluse piires lisada Prümi otsustega sätestatud tehnilised nõuded ja automatiseeritud andmevahetuse kättesaadavus.
- (11) Otsusega 2008/616/JSK määratakse kindlaks olemasolevale rakendustarkvarale mõeldud turvaelemendid ja asjakohased tehnilised nõuded sõidukite registreerimisandmete vahetamiseks. Ilma et see piiraks kõnealuse otsuse üldist kohaldamist, tuleks käesoleva direktiivi kohaldamisel kasutada regulatiivse ja praktilise tõhususe huvides selliseid turvaelemente ja tehnilisi nõudeid.
- (12) Käesoleva direktiivi kohane andmevahetus peaks toimuma olemasoleva rakendustarkvara baasil ning kõnealune rakendustarkvara peaks samal ajal hõlbustama ka liikmesriikide aruandlust komisjonile. Kõnealune rakendustarkvara peaks võimaldama liikmesriikidel kiiresti, turvaliselt ja konfidentsiaalselt vahetada konkreetset teavet sõidukite riiklike registreerimisandmete kohta. Ära tuleks kasutada Euroopa mootorsõidukite ja juhilubade infosüsteemi (Eucaris) rakendustarkvara, mis Prümi otsuste kohaselt on liikmesriikidele sõidukite riiklike registreerimisandmete osas kohustuslik. Komisjon peaks hindama käesoleva direktiivi eesmärkidel kasutatava rakendustarkvara toimimist ning koostama selle kohta hindamisaruande.
- (13) Nimetatud rakendustarkvara kohaldamisala peaks piirduma liikmesriikide riiklike kontaktpunktide vahelises teabevahetuses kasutatavate protsessidega. Kõnealuse teabe kasutamisega seotud kord ja automatiseeritud protsessid sellise tarkvara alla ei kuulu.
- (14) ELi sisejulgeoleku infohaldusstrateegia eesmärgiks on leida teabe vahetamiseks kõige lihtsamad, ökonoomsemad ja kõige hõlpsamini jälgitavad lahendused.

- (15) Liikmesriikidel peaks olema võimalus võtta ühendust probleemse sõiduki omaniku, valdaja või muu tuvastatud isikuga, keda kahtlustatakse liiklusohutusnõuete rikkumises, et hoida asjaomast isikut kursis kohaldatava menetlusega ning õigusrikkumise toimumise liikmesriigi õigusaktidest tulenevate õiguslike tagajärgedega. Seda tehes peaks liikmesriigid kaaluma võimalust edastada teave liiklusohutusnõuete rikkumise kohta keeles, milles on välja antud sõiduki registreerimisdokumendid, või keeles, millest asjaomane isik kõige tõenäolisemalt aru saab, et tagada, et kõnealune isik saab selgelt aru talle edastatud teabest. Liikmesriigid peaksid kohaldama sobivaid menetlusi, et tagada üksnes asjaomase isiku ja mitte kolmandate osapoolte teavitamine. Selleks peaksid liikmesriigid kasutama üksikasjalikku korda, mis on sarnane sellega, mida kohaldatakse selliste õigusrikkumiste järelmeetmete puhul, kasutades selliseid vahendeid nagu näiteks vajaduse korral tähtitud kirjade saatmine. See võimaldab kõnealusel isikul teatisele adekvaatselt vastata, eelkõige küsida lisateavet, tasuda rahatrahv või kasutada oma õigust kaitsele, eriti kui isiku tuvastamisel on tehtud viga. Edasist menetlust reguleerivad asjakohased õigusaktid, sealhulgas vastastikuse õigusabi andmist ja vastastikuse tunnustamise kohaldamist käsitlevad õigusaktid, näiteks nõukogu raamotsus 2005/214/JSK⁽¹⁾.
- (16) Liikmesriigid peaksid pakkuma õigusrikkumise toimumise liikmesriigi saadetud teatise adekvaatset tõlget, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2010/64/EL⁽²⁾.
- (17) Selleks et edendada liiklusohutuspoliitikat, mille eesmärgiks on tagada kõigi liidu liiklejate kaitstuse kõrge tase ja milles võetakse arvesse liidu piires väga erinevaid olusid, peaksid liikmesriigid toimima liikluseeskirjade suurema ühtlustamise ja liikmesriikidevahelise jõustamise nimel, ilma et see piiraks rangema poliitika ja rangemate seaduste kohaldamist. Käesoleva direktiivi kohaldamise kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule saadetava aruande raames peaks komisjon uurima vajadust koostada ühtsed standardid võrreldavate meetodite, tegevustavade ja miinimumnõuete kehtestamiseks liidu tasandil, võttes seejuures arvesse rahvusvahelist koostööd ja kehtivaid kokkuleppeid liiklusohutuse valdkonnas, eelkõige 8. novembri 1968. aasta maanteeliiklust käsitlevat Viini konventsiooni.
- (18) Käesoleva direktiivi kohaldamise kohta liikmesriikides Euroopa Parlamendile ja nõukogule saadetava aruande koostamisel peaks komisjon uurima, kas liikmesriigid vajavad rahatrahvide maksmata jätmise korral ühtseid kriteeriume järelekontrolli menetluste kohta, mis oleks kooskõlas liikmesriikide õigusaktide ja menetlustega. Kõnealuses aruandes peaks komisjon käsitlema selliseid küsimusi nagu liikmesriikide pädevate asutuste vaheline selliste lõplike otsuste edastamise kord, millega määratakse karistus ja/või rahatrahv, ning samuti lõplike otsuste tunnustamise ja täitmise kord.
- (19) Käesoleva direktiivi läbivaatamiseks valmistudes peaks komisjon konsulteerima selliste asjaomaste sidusrühmadega nagu liiklusohutus- ja õiguskaitseasutused või pädevad asutused ning õnnetusohvrite ühendused ja muud liiklusohutuse alal tegevad valitsusvälised organisatsioonid.
- (20) Tihedam õiguskaitseasutuste vaheline koostöö peaks käima käsikäes põhiõiguste austamisega (eelkõige õigus eraelu puutumatusse ja isikuandmete kaitsele), mis tagatakse andmekaitse erikorraga. Nimetatud erikord peaks eelkõige arvestama interneti teel andmebaasidesse piiriülese juurdepääsu eripära. On vaja, et loodav rakendus-tarkvara võimaldaks teabevahetuse turvalisust ja tagaks edastatavate andmete konfidentsiaalsuse. Käesoleva direktiivi kohaselt kogutud andmeid peaks saama kasutada üksnes käesoleva direktiivi eesmärkide täitmiseks. Liikmesriigid peaksid täitma andmete kasutamise ja ajutise säilitamise tingimustega seotud kohustusi.
- (21) Käesoleva direktiiviga ette nähtud isikuandmete töötlemine on sobiv käesoleva direktiiviga liiklusohutuse valdkonnas taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks, nimelt selleks, et tagada kõigi liidu liiklejate kaitstuse kõrge tase, hõlbustada piiriülest teabevahetust liiklusohutusnõuete rikkumise kohta ning seeläbi karistuste jõustamist, ning nimetatud isikuandmete töötlemine ei lähe kaugemale sellest, mis on nende eesmärkide saavutamiseks sobiv ja vajalik.
- (22) Õigusrikkuja isiku kindlakstegemise seotud andmed on tema isikuandmed. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 95/46/EÜ⁽³⁾ tuleks kohaldada käesoleva direktiivi kohaldamiseks vajalike töötlemistegevuste suhtes. Ilma et see mõjutaks asjaomases liikmesriigis edasikaebamisele kohaldatavaid menetlusnõudeid või

(1) Nõukogu 24. veebruari 2005. aasta raamotsus 2005/214/JSK konfiskeerimisotsuste suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta (ELT L 76, 22.3.2005, lk 16).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1).

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

hüvitusmehhanisme, tuleks andmesubjektile õigusrikkumisest teada andes teda teavitada ka õigustest seoses isikuandmete kättesaamise, parandamise ja kustutamisega ning andmete seadusjärgse maksimaalse säilitamisajaga. Selles kontekstis peaks andmesubjektile olema samuti õigus lasta vigased isikuandmed parandada või ebaseaduslikult talletatud andmed viivitamata kustutada.

- (23) Prümi otsuste raames kohaldatakse isikuandmeid sisaldavate sõiduki registreerimisandmete töötlemisele otsuses 2008/615/JSK sätestatud andmekaitse erisätteid. Sellega seoses on liikmesriikidel võimalus kõnealuseid erisätteid kohaldada ka käesoleva direktiivi kohaselt töödeldavatele isikuandmetele, tingimusel et tagatakse kõigi käesoleva direktiiviga hõlmatud õigusrikkumistega seotud andmete töötlemise vastavus direktiivi 95/46/EÜ rakendamiseks vastu võetud siseriiklikele õigusaktidele.
- (24) Kolmandatel riikidel peaks olema võimalik osaleda sõidukite riiklike registreerimisandmete vahetamises, kui nad on sõlminud liiduga sellekohase kokkuleppe. Selline kokkulepe peaks sisaldama vajalikke andmekaitset käsitlevaid sätteid.
- (25) Käesoleva direktiiviga toetatakse põhiõigusi ja põhimõtteid, mida tunnustatakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, nagu era- ja perekonnaelu austamine, isikuandmete kaitse, õigus õiglasele kohtulikule arutamisele, süütuse presumptsioon ja kaitseõigus.
- (26) Koostalitlusvõimeliste vahendite abil toimuva liikmesriikidevahelise teabevahetuse eesmärgi saavutamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et võtta arvesse Prümi otsuste asjakohaseid muudatusi, või kui selline nõue tuleneb I lisa ajakohastamisega vahetult seotud liidu õigusaktidest. On eriti oluline, et komisjon järgiks oma tavapärast praktikat ja viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (27) Komisjon peaks analüüsima käesoleva direktiivi kohaldamist, et määrata kindlaks täiendavad tulemuslikud ja tõhusad meetmed liiklusohutuse parandamiseks. Ilma et see mõjutaks käesoleva direktiivi ülevõtmise kohustust, peaksid Taani, Iirimaa ja Ühendkuningriik samuti tegema komisjoniga asjakohasel juhul sellealast koostööd, et tagada kõnealuses küsimuses õigeaegne ja täielik aruandlus.
- (28) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt tagada kõigi liidu liiklejate kaitstuse kõrge tase, hõlbustades piiriülest teabevahetust liiklusohutusnõuete rikkumise kohta juhul, kui õigusrikkumine on toime pandud sõidukiga, mis on registreeritud muus kui õigusrikkumise toimumise liikmesriigis, ei suuda piisaval viisil saavutada liikmesriigid ning meetme ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (29) Kuna direktiiv 2011/82/EL Taanile, Iirimaaale ega Ühendkuningriigile ei laienenud, mistõttu nad pole seda ka üle võtnud, on asjakohane anda nimetatud liikmesriikidele selleks piisavalt lisaaega.
- (30) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 45/2001⁽¹⁾ artikli 28 lõikele 2 ning ta esitas oma arvamuse 3. oktoobril 2014,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Eesmärk

Käesoleva direktiivi eesmärk on tagada kõigi liidu liiklejate kaitstuse kõrge tase, hõlbustades piiriülest teabevahetust liiklusohutusnõuete rikkumise kohta ning seeläbi karistuste täitmist, juhul kui need õigusrikkumised on toime pandud sõidukiga, mis on registreeritud muus kui õigusrikkumise toimumise liikmesriigis.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

*Artikkel 2***Reguleerimisala**

Käesolevat direktiivi kohaldatakse järgmiste liiklusohutusnõuete rikkumiste korral:

- a) lubatud sõidukiiruse ületamine,
- b) turvavöö kinnitamata jätmine,
- c) foori punase tule eiramine,
- d) sõiduki juhtimine alkoholijoobes,
- e) sõiduki juhtimine narkojoobes,
- f) kiivri mittekasutamine,
- g) keelatud sõiduraja kasutamine,
- h) mobiiltelefoni või muu sidevahendi ebaseaduslik kasutamine juhtimise ajal.

*Artikkel 3***Mõisted**

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „sõiduk” – igasugune omal jõul liikuv sõiduk, sealhulgas mootorratas, mida tavaliselt kasutatakse inimeste või kaupade vedamiseks teedel;
- b) „õigusrikkumise toimumise liikmesriik” – liikmesriik, kus õigusrikkumine toime pandi;
- c) „registreerimiskohaks olev liikmesriik” – liikmesriik, kus õigusrikkumises osalenud sõiduk on registreeritud;
- d) „lubatud sõidukiiruse ületamine” – õigusrikkumise toimumise liikmesriigis asjaomasel teel või asjaomase sõidukitüübi puhul kehtiva lubatud suurima sõidukiiruse ületamine;
- e) „turvavöö kinnitamata jätmine” – nõukogu direktiivis 91/671/EMÜ⁽¹⁾ või õigusrikkumise toimumise liikmesriigi õigusaktides sätestatud turvavöö kinnitamise või lapse turvasüsteemi kasutamise nõude eiramine;
- f) „foori punase tule eiramine” – foori punase tule või muu peatumissignaali alt läbisõitmine vastavalt kõnealuse õigusrikkumise määratlusele õigusrikkumise toimumise liikmesriigi õigusaktides;
- g) „sõiduki juhtimine alkoholijoobes” – sõiduki juhtimine alkoholi mõju all vastavalt määratlusele õigusrikkumise toimumise liikmesriigi õigusaktides;
- h) „sõiduki juhtimine narkojoobes” – sõiduki juhtimine narkootikumi või muu samaväärse mõjuga aine mõju all vastavalt määratlusele õigusrikkumise toimumise liikmesriigi õigusaktides;
- i) „kiivri mittekasutamine” – kiivri mittekasutamine vastavalt määratlusele õigusrikkumise toimumise liikmesriigi õigusaktides;
- j) „keelatud sõiduraja kasutamine” – tee osa (eriolukorras kasutatav rada, ühissõidukirada, liiklusummiku või teetööde tõttu suletud rada) ebaseaduslik kasutamine vastavalt määratlusele õigusrikkumise toimumise liikmesriigi õigusaktides;
- k) „mobiiltelefoni või muu sidevahendi ebaseaduslik kasutamine juhtimise ajal” – mobiiltelefoni või muu sidevahendi ebaseaduslik kasutamine juhtimise ajal vastavalt määratlusele õigusrikkumise toimumise liikmesriigi õigusaktides;
- l) „riiklik kontaktpunkt” – sõidukite registreerimisandmete vahetamiseks määratud pädev asutus;
- m) „automatiseeritud otsing” – sidusjuurdepääs ühe, mitme või kõikide liikmesriikide või osalisriikide andmebaasidele otsingu tegemiseks;
- n) „sõiduki valdaja” – isik, kelle nimele sõiduk on registreeritud vastavalt määratlusele registreerimiskohaks oleva liikmesriigi õigusaktides.

⁽¹⁾ Nõukogu 16. detsembri 1991. aasta direktiiv 91/671/EMÜ turvavööde ja lapse turvasüsteemide kohustusliku kasutamise kohta sõidukites (EÜT L 373, 31.12.1991, lk 26).

*Artikkel 4***Liikmesriikidevahelise teabevahetuse kord**

1. Artiklis 2 osutatud liiklusohutusnõuete rikkumise uurimise eesmärgil annavad liikmesriigid käesoleva artikli lõikes 2 osutatud teiste liikmesriikide riiklikele kontaktpunktile juurdepääsu järgmistele sõidukite riiklikele registreerimisandmetele koos õigusega teha automatiseeritud otsingut järgmise kohta:

- a) sõidukitega seotud andmed ning
- b) sõidukite omanike või valdajatega seotud andmed.

Punktides a ja b osutatud andmekategooriates sisalduv teave, mis on vajalik otsingu sooritamiseks, vastab I lisas sätestatule.

2. Lõike 1 kohaseks andmete vahetamiseks määrab iga liikmesriik riikliku kontaktpunkti. Riiklike kontaktpunktide volituste reguleerimisel kohaldatakse asjaomase liikmesriigi siseriiklikku õigust.

3. Väljamineva taotluse alusel otsingut tehes kasutab õigusrikkumise toimumise liikmesriigi riiklik kontaktpunkt täielikku registreerimisnumbrit.

Kõnealused otsingud tehakse otsuse 2008/616/JSK lisa 3. peatükis kirjeldatud korra kohaselt, välja arvatud otsuse 2008/616/JSK lisa 3. peatüki punkti 1 puhul, mille osas kohaldatakse käesoleva direktiivi I lisa.

Vastavalt käesolevale direktiivile kasutab õigusrikkumise toimumise liikmesriik saadud andmeid selleks, et välja selgitada isik, kes on isiklikult vastutav käesoleva direktiivi artiklis 2 loetletud liiklusohutusnõuete rikkumise eest.

4. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada teabevahetuse toimimine koostalitlusvõimeliste elektrooniliste vahendite kaudu, vahetamata andmeid, mis on pärit muudest andmebaasidest, mida ei kasutata käesoleva direktiivi kohaselt. Liikmesriigid tagavad, et teabevahetus toimub kulutõhusal ja turvalisel viisil. Liikmesriigid tagavad edastatavate andmete kaitse ja turvalisuse, kasutades maksimaalselt ära olemasolevat rakendustarkvara, näiteks otsuse 2008/616/JSK artiklis 15 viidatud tarkvara, ja sellise tarkvara muudetud versioone, kooskõlas käesoleva direktiivi I lisaga ning otsuse 2008/616/JSK lisa 3. peatüki punktidega 2 ja 3. Rakendustarkvara muudetud versioonid võimaldavad nii võrgus reaajas toimuvat kui ka pakettide kaupa toimuvat andmevahetust, kusjuures viimasel juhul on võimalik mitme päringu ja vastuse edastamine ühes sõnumis.

5. Iga liikmesriik kannab ise oma kulud, mis on seotud lõikes 4 osutatud rakendustarkvara haldamise, kasutamise ja hooldamisega.

*Artikkel 5***Teatis liiklusohutusnõuete rikkumise kohta**

1. Õigusrikkumise toimumise liikmesriik otsustab, kas alustada järelmenetlust artiklis 2 loetletud liiklusohutusnõuete rikkumise puhul.

Kui õigusrikkumise toimumise liikmesriik otsustab sellist menetlust alustada, teavitab ta sellest vastavalt oma siseriiklikule õigusele sõiduki omanikku, valdajat või muud tuvastatud isikut, keda kahtlustatakse liiklusohutusnõuete rikkumises.

Kui siseriiklik õigus seda võimaldab, teavitab ta muu hulgas sellise teo õiguslikest tagajärgedest õigusrikkumise toimumise liikmesriigis vastavalt selle liikmesriigi õigusaktidele.

2. Kui õigusrikkumise toimumise liikmesriik saadab teatise sõiduki omanikule, valdajale või muule tuvastatud isikule, keda kahtlustatakse liiklusohutusnõuete rikkumises, lisab ta kooskõlas oma siseriikliku õigusega sellele kogu asjakohase teabe (nimelt sellise liiklusohutusnõuete rikkumise olemus, õigusrikkumise toimepanemise koht, kuupäev ja kellaeg, rikutud siseriiklike õigusaktide nimetus ja karistus) ning vajaduse korral teabe selle kohta, millise seadmega tuvastati õigusrikkumine. Sel puhul võib õigusrikkumise toimumise liikmesriik kasutada II lisas esitatud vormi.

3. Kui õigusrikkumise toimumise liikmesriik otsustab alustada järelmenetlust artiklis 2 loetletud liiklusohutusnõuete rikkumise suhtes, saadab õigusrikkumise toimumise liikmesriik põhiõiguste tagamiseks teatise keeles, milles on välja antud sõiduki registreerimisdokument (kui see on teada) või registreerinud liikmesriigi ühes ametlikus keeles.

Artikkel 6

Liikmesriikide aruandlus komisjonile

Iga liikmesriik saadab komisjonile üksikasjaliku aruande hiljemalt 6. maiks 2016 ja seejärel iga kahe aasta tagant.

Üksikasjalikus aruandes märgitakse õigusrikkumise toimumise liikmesriigi poolt tema territooriumil toime pandud õigusrikkumiste järel sooritatud ja registreerinud liikmesriigi riiklikule kontaktpunktile saadetud automatiseeritud otsingute arv, samuti selliste rikkumiste liik, mille kohta taotlused saadeti, ning vastuseta jäänud taotluste arv.

Üksikasjalikus aruandes kirjeldatakse ka liiklusohutusnõuete rikkumiste järelkontrolli üleriigilist hetkeseisu, võttes aluseks selliste õigusrikkumiste hulka, mille kohta saadeti välja teatised.

Artikkel 7

Andmekaitse

1. Käesoleva direktiivi kohaselt töödeldavate isikuandmete suhtes kohaldatakse direktiivi 95/46/EÜ andmekaitset käsitlevaid sätteid.

2. Eelkõige tagavad kõik liikmesriigid sobiva aja jooksul kooskõlas direktiivi 95/46/EÜ artiklitega 6 ja 12 käesoleva direktiivi kohaselt töödeldavate isikuandmete parandamise, kui need on ebatäpsed, või kustutamise või blokeerimise, kui need ei ole enam vajalikud, samuti kooskõlas kõnealuse direktiivi artikliga 6 andmete säilitamise tähtaja määramise.

Lisaks tagavad liikmesriigid, et kõiki käesoleva direktiivi kohaselt töödeldavaid isikuandmeid kasutatakse üksnes käesoleva direktiivi artiklis 1 nimetatud eesmärgil ning et andmesubjektidel on samad õigused saada teavet, pääseda andmetele ligi, neid parandada, kustutada ja blokeerida, saada hüvitist ja pöörduda kohtusse, nagu on ette nähtud direktiivi 95/46/EÜ asjaomaste sätete rakendamiseks vastu võetud siseriiklikes õigusaktides.

3. Kõigil asjaomastel isikutel on õigus saada teavet selle kohta, millised registreerimiskohaks olevas liikmesriigis talletatud isikuandmed õigusrikkumise toimumise liikmesriigile edastati, kaasa arvatud taotluse kuupäev ja õigusrikkumise toimumise liikmesriigi pädev asutus.

Artikkel 8

Teave liiklejatele liidus

1. Komisjon teeb oma veebisaidil kõigis liidu institutsioonide ametlikes keeltes kättesaadavaks ülevaate liikmesriikides kehtivatest eeskirjadest käesoleva direktiiviga hõlmatud valdkonnas. Liikmesriigid esitavad komisjonile teabe kõnealuste eeskirjade kohta.

2. Liikmesriigid edastavad liiklejatele vajaliku teabe nende territooriumil kehtivate eeskirjade ja käesoleva direktiivi rakendamise meetmete kohta koostöös muu hulgas selliste organisatsioonidega nagu liiklusohutusega tegelevad ametiasutused, liiklusohutuse alal tegevad valitsusvälised organisatsioonid ja autoklubid.

Artikkel 9

Delegeeritud õigusaktid

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 10 vastu delegeeritud õigusakte tehnika arengust tingitud muudatuste tegemiseks I lisas, et võtta arvesse Prümi otsuste asjakohaseid muudatusi, või kui vajadus selleks tuleneb liidu õigusaktidest, mis on vahetult seotud I lisa ajakohastamisega.

Artikkel 10

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 9 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 13. märtsist 2015. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 9 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. On eriti oluline, et enne nende delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist järgiks komisjon oma tavapärasest praktikast ja viiks läbi konsultatsioonid ekspertidega, sealhulgas liikmesriikide ekspertidega. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 9 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavaks tegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 11

Direktiivi läbivaatamine

Ilma et see piiraks artikli 12 lõike 1 teise lõigu sätete kohaldamist, esitab komisjon 7. novembriks 2016 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta liikmesriikides. Oma aruandes käsitleb komisjon eelkõige järgmisi aspekte ning esitab vajaduse korral nende kohta ettepanekud:

- hinnang selle kohta, kas käesoleva direktiivi reguleerimisalasse tuleks lisada muid liiklusohutusnõuete rikkumisi;
- hinnang käesoleva direktiivi tulemuslikkuse kohta liiklussurmade arvu vähendamisel ELi teedel;
- hinnang selle kohta, kas liiklusohutuse automaatsete kontrolliseadmete ja menetluste jaoks on vaja koostada ühtsed standardid. Sellega seoses palutakse komisjonil koostada ühise transpordipoliitika raames liidu tasandil liiklusohutuse suunised, et võrreldavate meetodite ja tavade abil tagada liikluseeskirjade ühtsem jõustamine liikmesriikides. Suunistes võib käsitleda vähemalt artikli 2 punktides a–d loetletud rikkumisi;
- hinnang selle kohta, kas on vaja tugevdada kõigi asjakohaste ELi tegevuspoliitikate, sealhulgas ühise transpordipoliitika raames liiklusohutusnõuete rikkumise eest määratud karistuste jõustamist, pakkudes ühtlasi välja rahatrahvide maksmata jätmise korral rakendatavate järelnenetluste ühtsed kriteeriumid;

- vajaduse korral liikluseeskirjade ühtlustamise võimalused;
- hinnang artikli 4 lõikes 4 osutatud rakendustarkvarale, eesmärgiga tagada käesoleva direktiivi nõuetekohane rakendamine ning tulemuslik, kiire, turvaline ja konfidentsiaalne sõidukite riiklike registreerimisandmete vahetamine.

Artikkel 12

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 6. maiks 2015. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Erandina esimesest lõigust võivad Taani Kuningriik, Iirimaa ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik pikendada esimeses lõigus nimetatud tähtaega kuni 6. maini 2017.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastu võetud põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 13

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub neljandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 14

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 11. märts 2015

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
Z. KALNIŅA-LUKAŠEVICA

I LISA

Artikli 4 lõikes 1 osutatud otsingu tegemiseks vajalikud andmekategooriad

Liik	K/V ⁽¹⁾	Märkused
Sõidukiga seotud andmed	K	
Registreerimiskohaks olev liikmesriik	K	
Registreerimisnumber	K	(A ⁽²⁾)
Õigusrikkumisega seotud andmed	K	
Õigusrikkumise toimumise liikmesriik	K	
Õigusrikkumise kuupäev	K	
Õigusrikkumise kellaeg	K	
Otsingu eesmärk	K	Õigusrikkumise liigile viitav kood vastavalt artiklile 2 1 = lubatud sõidukiiruse ületamine 2 = sõiduki juhtimine alkoholijoobes 3 = turvavöö kinnitamata jätmine 4 = foori punase tule eiramine 5 = keelatud sõiduraja kasutamine 10 = sõiduki juhtimine narkojoobes 11 = kiivri mittekasutamine 12 = mobiiltelefoni või muu sidevahendi ebaseaduslik kasutamine juhtimise ajal

⁽¹⁾ K – kohustuslik, kui on riiklikus registris olemas; V – vabatahtlik.

⁽²⁾ Ühtlustatud kood, vt nõukogu 29. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/37/EÜ sõidukite registreerimisdokumentide kohta (EÜT L 138, 1.6.1999, lk 57).

Artikli 4 lõike 1 kohase otsingu tulemusena edastatavad andmekategooriad

I osa. Andmed sõiduki kohta

Liik	K/V ⁽¹⁾	Märkused
Registreerimisnumber	K	
Kerenumbr/VIN	K	
Registreerimiskohaks olev liikmesriik	K	
Mark	K	(D.1 ⁽²⁾) nt Ford, Opel, Renault
Sõiduki tüüp	K	(D.3) nt Focus, Astra, Megane
ELi kategooria kood	K	(J) nt mopeed, mootorratas, sõiduauto

⁽¹⁾ K – kohustuslik, kui on riiklikus registris olemas; V – vabatahtlik.

⁽²⁾ Ühtlustatud kood, vt direktiiv 1999/37/EÜ.

II osa. Andmed sõiduki omaniku või valdaja kohta

Liik	K/V ⁽¹⁾	Märkused
Sõiduki valdajatega seotud andmed		(C.1 ⁽²⁾) Konkreetsed registreerimistunnistuse omanikule viitavad andmed
Registreerimistunnistuse omaniku (ettevõtja) nimi	K	(C.1.1) Perekonnanimi, infiks, tiitlid jms kantakse eraldi väljadele ning nimi esitatakse trükivormingus.
Eesnimi	K	(C.1.2) Eesnimi/eesnimed ja initsiaalid kantakse eraldi väljadele ning nimi esitatakse trükivormingus.
Aadress	K	(C.1.3) Tänav, majanumber, postii indeks, asukoht, asukohariik jne kantakse eraldi väljadele ning aadress esitatakse trükivormingus.
Sugu	V	Mees, naine
Sünniaeg	K	
Juriidiline isik	K	Isik, ühendus, ettevõtte, firma jne
Sünnikoht	V	
Identifitseerimisnumber	V	Isiku või ettevõtte kindlat identifitseerimist võimaldav tunnus
Sõiduki omanikega seotud andmed		(C.2) Andmed sõiduki omaniku kohta
Omaniku (ettevõtte) nimi	K	(C.2.1)
Eesnimi	K	(C.2.2)
Aadress	K	(C.2.3)
Sugu	V	Mees, naine
Sünniaeg	K	
Juriidiline isik	K	Isik, ühendus, ettevõtte, firma jne
Sünnikoht	V	
Identifitseerimisnumber	V	Isiku või ettevõtte kindlat identifitseerimist võimaldav tunnus
		Kasutamiskõlbmatute sõidukite, varastatud sõidukite või numbrimärkide või vananenud registreerimisandmete korral omanikku/valdajat puudutavaid andmeid ei esitata. Selle asemel edastatakse sõnum „Teavet ei avaldata”.

⁽¹⁾ K – kohustuslik, kui on riiklikus registris olemas; V – vabatahtlik.⁽²⁾ Ühtlustatud kood, vt direktiiv 1999/37/EÜ.

II LISA

TEATISE VORM

(millele on osutatud artiklis 5)

[Esileht]

.....
.....

[Saatja nimi, aadress ja telefoninumber]

.....
.....

[Adressaadi nimi ja aadress]

TEATIS

liiklusohutusnõuete rikkumise kohta .....

[õigusrikkumise toimumise liikmesriik]

Lehekülg 2

..... pandi toime liiklusohutusnõuete rikkumine sõidukiga, mille

[kuupäev]

registreerimisandmed on järgmised:

registreerimisnumber, ... mark, ... mudel, ...

tuvastas .....

[vastutava asutuse nimi]

[Variant 1] ⁽¹⁾

Teie olete registreeritud kõnealuse sõiduki registreerimistunnistuse omanikuna.

[Variant 2] ⁽¹⁾

Kõnealuse sõiduki registreerimistunnistuse omanik teatas, et Teie juhtisite eespool nimetatud sõidukit liiklusohutusnõuete rikkumise ajal.

Täpsemad andmed õigusrikkumise kohta on esitatud leheküljel 3.

Õigusrikkumise eest määratud rahatrahv on ..... eurot/riigi omavääringus.

Tasumise tähtpäev on .....

Kui Te ei maksa kõnealust rahatrahvi, soovitame Teil täita lisatud vastuse vormi (lk 4) ja saata see osutatud aadressil.

Käesolevat teatist menetletakse vastavalt ..... õigusele.

[õigusrikkumise toimumise liikmesriik].

Lehekülg 3

Õigusrikkumise üksikasjad

(a) Andmed sõiduki kohta, millega õigusrikkumine toime pandi:

Registreerimisnumber: .....

Registreerimiskohaks olev liikmesriik: .....

Mark ja mudel: .....

(b) Andmed õigusrikkumise kohta:

Õigusrikkumise toimumise koht, kuupäev ja kellaaeg:

.....
.....
.....
.....

Õigusrikkumise olemus ja õiguslik klassifikatsioon:

.....
.....
.....
.....

Lubatud sõidukiiruse ületamine, turvavöö kinnitamata jätmine, foori punase tule eiramine, sõiduki juhtimine alkoholijoobes, sõiduki juhtimine narkojoobes, kiivri mittekasutamine, keelatud sõiduraja kasutamine, mobiiltelefoni või muu sidevahendi ebaseaduslik kasutamine juhtimise ajal ⁽¹⁾:

Õigusrikkumise üksikasjalik kirjeldus:

.....
.....

Viide asjakohas(t)e õigusakti(de) sät(e)tele:

.....
.....

Õigusrikkumise tõendusmaterjali kirjeldus või viide sellele:

.....
.....

(c) Andmed õigusrikkumise tuvastamiseks kasutatud seadme kohta ⁽²⁾:

Seadme liik, mille abil tuvastati lubatud sõidukiiruse ületamine, turvavöö kinnitamata jätmine, foori punase tule eiramine, sõiduki juhtimine alkoholijoobes, sõiduki juhtimine narkojoobes, kiivri mittekasutamine, keelatud sõiduraja kasutamine, mobiiltelefoni või muu sidevahendi ebaseaduslik kasutamine juhtimise ajal ⁽¹⁾:

Seadme spetsifikatsioon:

.....
.....

Seadme identifitseerimisnumber:

.....
.....

Viimase kalibreerimise kehtivuse lõppkuupäev:

.....
.....

(d) Seadme kasutamise tulemus:

.....
.....

[näide lubatud sõidukiiruse ületamise kohta, muud rikkumised lisada ise:]

Suurim lubatud sõidukiirus:

.....
.....

Mõõdetud sõidukiirus:

.....
.....

Mõõdetud sõidukiirus, mida on korrigeeritud vastavalt vea ülemmäärale:

.....
.....

⁽¹⁾ Mittevajalik maha tõmmata.

⁽²⁾ Ei kohaldata, kui seadet ei kasutatud.

Lehekülg 4

Vastuse vorm

(Palun täitke trükitähedega)

A. Juhi isik:

— perekonna- ja eesnimi:

.....
.....

— sünnikoht ja -aeg:

.....

— juhiloa number: ..... välja antud: (kuupäev) ..... (koht) .....

— aadress: .....

.....
.....
.....

B. Küsimused:

1. Kas sõiduk, mille mark on ....., ja registreerimisnumber ....., on registreeritud Teie nimele? ..... jah/ei ⁽¹⁾

Kui ei, siis sõiduki registreerimistunnistuse omanik on: .....

(perekonna- ja eesnimi, aadress)

2. Kas Te tunnistate, et panite toime õigusrikkumise? jah/ei ⁽¹⁾

3. Kui Te ei tunnista õigusrikkumise toimepanemist, palun selgitage, miks:

.....
.....

Palun saatke täidetud vorm 60 päeva jooksul alates käesoleva teatise kuupäevast järgmisele asutusele: .....

.....

järgmisel aadressil: .....

TEAVE

Juhtumi vaatab läbi pädev asutus .....

[õigusrikkumise toimumise liikmesriik]

Kui juhtumi suhtes ei algatata menetlust, teavitatakse Teid sellest 60 päeva jooksul pärast vastuse vormi kättesaamist.

⁽¹⁾ Mittevajalik maha tõmmata.

Kui juhtumi suhtes algatatakse menetlus, kohaldatakse järgmist korda:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[täidetakse õigusrikkumise toimumise liikmesriigi poolt – teave menetluse korra, sealhulgas menetluse algatamise otsuse edasikaebamise võimaluste ja korra kohta. Kõnealune teave hõlmab igal juhul järgmist: juhtumit menetleva asutuse nimi ja aadress; maksetähtaeg; asutuse nimi ja aadress, kellele saab otsuse edasi kaevata; edasikaebamise tähtaeg].

Käesolev teatis ei too kaasa õiguslikke tagajärgi.

_____